

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Herstellingswerken Pontweg (Aalter, Oost-Vlaanderen)

Projectcode: 2021C431
April 2021

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Wouter Van Goidsenhoven

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2021

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV

Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Programma van maatregelen.....	6
1.1	Administratieve gegevens	6
1.2	Synthese	8
1.3	Gemotiveerd advies.....	9
1.4	Conclusie	9
2	Bibliografie.....	10

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).....7

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek. 6

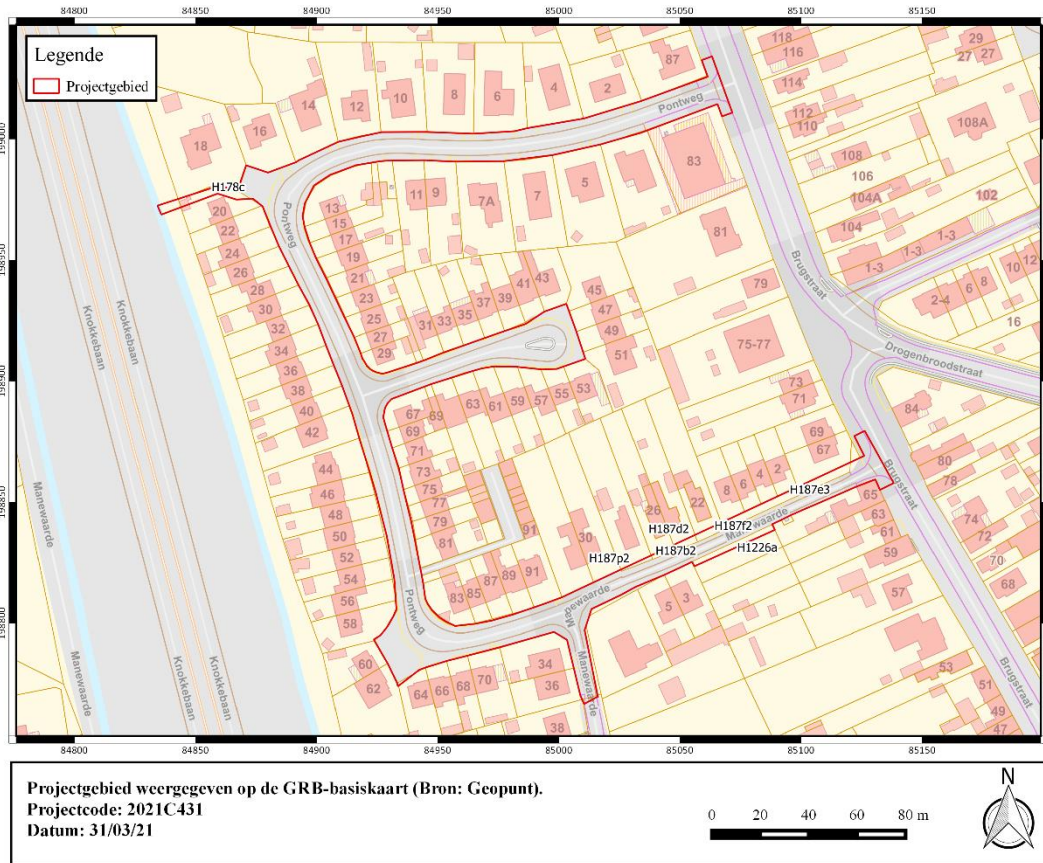

1 Programma van maatregelen

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00069	
b) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Ruben Willaert NV Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
c) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	Provincie
	Gemeente	Aalter
	Deelgemeente	/
	Postcode	9880
	Adres	Pontweg - Manewaarde 9880 Aalter
	Toponiem	Herstellingswerken Pontweg
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 84790$ $Y_{\min} = 198763$ $X_{\max} = 85185$ $Y_{\max} = 199037$
d) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Aalter, Afdeling 3, Sectie H, nr 178c, 187p2, 187b2, 187d2, 187f2, 187e3, 1226a + openbaar domein Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant de aanleg van nieuwe riolering en de heraanleg van de weg langsheen het verloop van de Pontweg en een deel van de Manewaarde. Het volledige projectgebied is ca. 9188 m² groot en bestaat voornamelijk uit verharding en groenbermen. Langsheen het traject bevindt zich reeds riolering, deze is gelegen in de bermen langs de weg.

Het onderzoeksgebied is gelegen net ten noorden van een oost-west gerichte rug die verder zuidwaarts aansluit op het Plateau van Tielt. Ten noorden van het onderzoeksgebied bevindt zich de vallei van de Hoge Kale waarin heden het kanaal Gent-Brugge loopt. Langs de westzijde van het onderzoeksgebied stroomt de Brielbeek, een kilometer in oostelijke richting stroomt de Kouterloop. Op de Quartairgeologische kaart is te zien dat het onderzoeksgebied ten dele gelegen is in het alluvium van de Brielbeek, waarbij de top van de sequentie bestaat uit fluviale afzettingen van het Weichseliaan. In het oosten van het onderzoeksgebied is een profiel weergegeven waarbij eolische afzettingen van het laat-Pleistoceen tot vroeg-Holoceen rusten op de afzettingen van het Tertiair. De ligging binnen alluviale context wordt enigszins bevestigd door de gegevens van de bodemkaart. Langsheen het westelijke deel van het traject worden voornamelijk hydromorfe zandleembodems aangegeven, in het oosten van het terrein geeft de bodemkaart geen informatie weer.

Op cartografische bronnen is te zien dat het terrein zich net ten oosten van het meersgebied langs de Brielbeek bevindt. Op de Ferrariskaart is de omgeving van het traject ingekleurd als akkerland. Tegen het noordelijk deel van het traject zijn twee gebouwen afgebeeld. Deze zijn nog steeds weergegeven op 19^e-eeuws kaartmateriaal. Op de Vandermaelenkaart is te zien dat het westelijk deel van het terrein omgeven wordt door bos. Binnen de orthofotosequentie is de evolutie te zien naar de huidige situatie. Op het luchtbeeld van begin de jaren '70 is te zien dat de weg reeds is aangelegd. Enkel langs de westelijke loop van het geplande traject is reeds bewoning te zien. Op het luchtbeeld van de jaren '80 is de huidige situatie reeds te herkennen. In de daaropvolgende decennia wordt de open ruimte stelselmatig ingenomen door bewoning.

De regio rond Aalter is rijk aan archeologische sites en indicatoren. In de ruime omgeving zijn meerdere archeologische vindplaatsen gekend. Enkele tientallen meter ten zuiden van het onderzoeksgebied werd, naar aanleiding van de verkaveling langs de Manewaarde, een vlakdekkend onderzoek uitgevoerd. Hierbij werden in hoofdzaak de resten van een omgracht volmiddeleeuws erf in kaart gebracht. Op basis van de verschillende gebouwplattegronden konden 4 vermoedelijke bewoningsfasen onderscheiden worden. Naast deze resten van bewoning werd eveneens een pijlpunt uit het finaal neolithicum gerecupereerd en fragmenten aardewerk uit de late ijzertijd of vroege Romeinse periode in een geïsoleerde kuil. Deze vondsten wijzen op menselijke aanwezigheid tijdens deze perioden in de omgeving van het onderzoeksgebied. De drogere randen van de alluviale vallei moeten gunstig geweest zijn voor zowel jager-verzamelaars als vroege landbouwers. Ook bij prospecties en vlakdekkend onderzoek in de ruimere omgeving zijn resten van bewoning en begraving tijdens de metaaltijden en middeleeuwen in kaart gebracht. Bij onderzoek aan de Oostmolenstraat werden eveneens de resten van een Romeins wegtracé in kaart gebracht. De gekende vindplaatsen en indicatoren wijzen aldus op een quasi doorlopende bewoning sinds het neolithicum in de omgeving van het geplande rioleringsstraject.

Concreet dient op basis van het gunstige landschappelijke kader en de gekende vindplaatsen in de regio uitgegaan te worden van een trefkans inzake archeologisch erfgoed. Vanwege de lineaire vorm van de geplande werken en de aanwezige infrastructuur wordt de kans op wezenlijke kenniswinst bij verder onderzoek als zeer beperkt ingeschat.

1.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande werken langsheen de Pontweg en de Manewaarde worden geen bijkomende onderzoeksdaden aanbevolen. Met betrekking tot de trefkans inzake artefactenconcentraties dient gewezen te worden op de aanwezige infrastructuur. De kans dat onder de bestaande weg of ter hoogte van de bestaande riolering nog in-situ bewaarde artefactenconcentraties aanwezig zijn is bijzonder klein. De kans op wezenlijke kenniswinst bij verder onderzoek door middel van boringen wordt dan ook als minimaal ingeschat. Met betrekking tot erfgoed bestaand uit bodemsporen dient evenzeer rekening gehouden te worden met de aanwezige infrastructuur. De reeds aanwezige riolering, aansluitingen, andere nutsleidingen en de wegenis zullen bijgedragen hebben tot een gefragmenteerd bodemarchief. Daarenboven dient rekening gehouden te worden met de smalle lineaire vorm van het geplande traject. Vanwege dit beperkte ruimtelijke kader wordt het zo goed als onmogelijk om eventueel bewaarde sporen in hun onderlinge relatie te bestuderen, hetgeen de interpretatie ervan sterk bemoeilijkt. Meer dan een losstaande indicatie voor menselijke aanwezigheid in het verleden valt bij verder onderzoek, in eender welke vorm, niet te verwachten. Vanwege dit gebrek aan potentiële kenniswinst wordt een doorlopend onderzoekstraject als weinig zinvol geacht.

1.4 Conclusie

De opdrachtgever plant rioleringswerken en het herinrichten van de wegenis langsheen de Pontweg en een deel van de Manewaarde te Aalter. Vanwege de aanwezige infrastructuur en de lineaire vorm van het onderzoeksgebied wordt de kans op wezenlijke kenniswinst bij verder archeologisch onderzoek als te beperkt ingeschat.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2021

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

